

„FIGYELŐ”

UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: *Hírlap*

Megjelent: *1949. MAJ. 2.*

16 A 13 vőrtanú halálos ítélete

Petőfi-verssor Lázár tábormok kardpengéjén, „Budavár a mienk” — falragasz, bilincsek és szabadságharcos emlékek az új

Honvéd Múzeumban

Az egykori „Ferdinánd körbástyán” épült öreg kaszárnya háborús romjaiból újjáépítve, nemzeti-szinű és vörös zászlók, leplek díszében megnyitotta kapuját, mint az egyesített Honvéd Múzeum és Levéltár. A múzeum a Budavár visszavételének száz éves évfordulójára rendezett kiállításon nagy történelmi gyűjteményeinek egy részét mutatja most be, hogy szabadságharcos hagyományainkat az utókor elé idézze. Egyben kijelöli az intézet hivatását és helyét a jövő kulturális építő mozgalmában — mint az egyik díszes felirat mondja: — „Most már a dolgozó nép írja a történelmet...”

Egy 48-as honvéd életnagyságú gipszszobra fogadja a belépőt a piros-fehér-zöld és piros színekkel felékesített előcsarnokban, a szobortól jobbra és balra pedig a folyosókon a 49-es vőrtanú tábormokok ismeretlen festők készítette képmásai, a Szovjetunió által visszcadott 48-as zászlók, továbbá egykori és újabb festők csatáképei keltik fel a 49-iki forradalom, a szabadságharc és a nagy átalakulás, történelmi hangulatát. A festmények közül különösen feltűnik Klotte Károly Budavár bevétele és Margitay Tihamér Bem nagy-szebeni csatáját ábrázoló nagyméretű képei. Művészettörténelmi szempontból is érdekesek a zenélő órával ellátott arany keretekbe foglalt tábori és csatajeleneteket megörökítő egykori festőknek az ötvenes évekből származó festményei. A jobboldali folyosó végében pedig színpompás keretben áll László Péter sikerült nagyméretű gipszszobra, a 48-as Kisdobos.

A múzeum szabadságharcj anyagának egy részét a Nemzeti Múzeumban a 48-as emlékkiállításon tették közzemlére, így itt annak csak egy kisebb részét látjuk, de a gondos és eredeti rendezés mégis átjogó és szemléltető képet ad a nagy idők lelkes küzdelmeiről, a vőrtanuk és bebörtönözöttek szenvedéseiről és a nagy történelmi

fordulatról. Kossuth Lajos hatalmas mellszobra áll a tárlók és üveges szekrények között, a falon ott függ „Budavár mienk” című falragasz, amelyet a Vár bevétele után készítettek 1849 május 21-én. Itt van Budavár fehérvári kapujának hatalmas kulcsa is. Honvédruhák, fegyverek közepette ott látjuk a nemzeti szabadságharcos ereklyéket, Lázár Vilmos vőrtanú kardját, amelynek pengéjére Petőfi verssort vésetett rá, Bem, Petőfi és Pöltenberg kardja mellett — a mártírok bilincseit és egy bitófacsigát is...

A következő teremben — amelyben Lenin megvilágított mellszobra áll —, az 1919-es magyar vőrtad-sereg harcainak emlékeit állították ki. A falakon fényképek, a tárlókban iratok, emléktárgyak idézik vissza a hősi erőfeszítést, amelyben a vőrtad hadsereg a magyar földért és a szabadságért vőrtad. A szomszéd teremben demokráciánk honvédségének, az új néphadseregnek megalakításáról, munkájáról, szervezetéről kapunk képet. Fényképfelvételek ismertetik a Petőfi-Akadémia hallgatóinak munkáját, itt látjuk a Kossuth Akadémia csapat-zászlóját, új néphadseregünk ruházatát, fegyvereit. Megismerjük képekben a műszaki csapatok nehéz munkáját is, amelyet az aknamentesítésben és az újjáépítésben végeztek. Egy másik teremben az újabb idők szabadságharcainak — 15 nemzetnek — lobogóit és küzdelmeinek emlékeztetőit találjuk. A falon azoknak a magyar szabadságharcosoknak a fényképei, akik mint „Lukács tábormok” is, idegen földön vőrtadek el a népek szabadságért.

Egész terem szemlélteti a kézi fegyverek fejlődését az 1700-as évektől a 48-as honvéd fegyverig. A levéltári terem nagyjértékű történelmi okmányokat mutat be, köztük Rákócziinak Bercsényihez írt levélét, más kuruc-kori és szabadságharcj okmányokat, köztük az aradi 13 vőrtanú halálos ítéletét is.